ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **M. M.,** zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy,** se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 2. 2018, č. j. 2 A 3/2018 - 37,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichovi Lechovskému, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 8 228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Dne 2. 2. 2017 vydal žalovaný rozhodnutí č. j. KRPA-37908-21/ČJ-2017-000022, kterým žalobci uložil správní vyhoštění a stanovil dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 2 roky. Počátek doby, po kterou žalobci nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byl stanoven od okamžiku, kdy žalobce pozbude oprávnění k pobytu na území České republiky. V předmětném rozhodnutí žalovaný dále konstatoval, že podle § 120a odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů

(dále jen „zákon o pobytu cizinců“), se na žalobce vztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 citovaného zákona.

[2] Dne 20. 11. 2017 vydal žalovaný rozhodnutí č. j. KRPA-339932-10/ČJ-2017-000022, kterým stanovil žalobci dobu k vycestování z území České republiky do 15 dnů ode dne nabytí právní moci předmětného rozhodnutí, neboť u žalobce pominuly důvody znemožňující jeho vycestování. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 7. 12. 2017 a stalo se vykonatelným dne 23. 12. 2017.

[3] Dne 24. 12. 2017 byl žalobce kontrolován hlídkou Policie ČR, která lustrací cizince zjistila, že žalobce se nachází v evidenci nežádoucích osob, a provedla jeho zajištění.

[4] Rozhodnutím ze dne 25. 12. 2017, č. j. KRPA-467303-15/ČJ-2017-000022, rozhodl žalovaný o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců a současně stanovil dobu zajištění žalobce podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců na 30 dnů.

II.

[5] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Žalovaný podle něj nevyhodnotil dostatečně a přezkoumatelně možnost uložení zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Žalovaný opřel svůj závěr o nemožnosti využití zvláštních opatření pouze o skutečnost, že žalobce nevycestoval v době vykonatelnosti rozhodnutí o správním vyhoštění, aniž by vyhodnotil jeho konkrétní situaci. Žalobce zdůraznil, že si nebyl svého nelegálního pobytu na území České republiky vědom, v opačném případě by po zajištění nutných záležitostí z České republiky vycestoval. Dle žalobce nelze v případě prostého nelegálního pobytu (nikoliv vědomého) vycházet z paušálního závěru o nemožnosti využití zvláštních opatření, jak učinil žalovaný.

[6] Městský soud žalobu výše uvedeným rozsudkem zamítl. Uvedl, že se žalovaný dostatečně a srozumitelně vypořádal s nutností zajištění žalobce. Žalovaný zcela správně přihlédl k osobě žalobce a zabýval se dostatečně individuálními okolnostmi jeho případu. Zohlednil, že žalobce nemá finanční prostředky k poskytnutí finanční záruky, nebyl schopen sdělit přesnou adresu svého pobytu, opakovaně se dopouštěl protiprávního jednání a nerespektoval správní rozhodnutí a sám prohlásil, že nechce jet do Uzbekistánu a chce v České republice zůstat. Městský soud nepřisvědčil ani argumentaci žalobce, že nevěděl o neoprávněnosti svého pobytu. Vytkl mu, že se měl o svou pobytovou situaci aktivně zajímat. S ohledem na jednání žalobce by proto mírnější opatření (zvláštní opatření podle § 123b nebo § 123c zákona o pobytu cizinců) nebyla dle městského soudu účinná.

III.

[7] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Stěžovatel městskému soudu vytkl, že k němu přistoupil nesprávně jako k osobě, u níž není možné uvažovat o uložení mírnějších opatření podle § 123b a § 123c zákona o

pobytu cizinců. Stejnou vadou trpělo již rozhodnutí žalovaného, který nezvážil důkladně situaci stěžovatele a odůvodnění svého rozhodnutí založil pouze na skutečnosti, že stěžovatel setrval na území České republiky i po tom, co uplynula doba k jeho vycestování uložená v rozhodnutí o správním vyhoštění. Stěžovatel rovněž zpochybnil závěr městského soudu, že o nutnosti zajištění svědčí rovněž absence aktivního zájmu stěžovatele o jeho pobytou situaci, kdy si ani nepřebíral poštu na adrese, kterou uvedl pro doručování, a ani nenahlásil změnu bydliště, aby mu mohla být pošta doručována, pročež mu muselo být rozhodnutí se stanovením nové lhůty k vycestování doručeno prostřednictvím opatrovníka. Dle stěžovatele nelze pominout, že se protiprávního pobytu na území České republiky dopustil nedbalostně, přičemž se navíc spolehl na příslib svého právního zástupce, že mu zařídí prodloužení víza strpení. Stěžovatel nezpochybnil svůj nelegální pobyt na území České republiky, dle jeho názoru však nelze pouze z tohoto důvodu zavrhnout alternativní opatření nahrazující institut zajištění. V této souvislosti stěžovatel poukázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, sp. zn. 1 As 132/2011, a ze dne 28. 2. 2016, sp. zn. 5 Azs 20/2016.

[9] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu, jakož i rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV.

[10] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Vzhledem k tomu, že stěžovatel má být podle správních rozhodnutí zajištěn až do 20. 4. 2018 a Nejvyššímu správnímu soudu nebylo oznámeno, že před vydáním tohoto rozsudku již jeho zajištění skončilo, nebylo namístě zvažovat zastavení řízení podle § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2017, č. j. 7 Azs 332/2017 - 22; ze dne 15. 2. 2018, č. j. 5 Azs 333/2017 - 19; nebo ze dne 18. 1. 2018, č. j. 1 Azs 337/2017 - 33).

[13] Stěžovatel se dovolává kasačního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., nicméně fakticky brojí proti nesprávnému posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, když rozporuje závěry žalovaného i městského soudu o nemožnosti uložení zvláštních opatření pro jednání stěžovatele. Svým obsahem se tedy jedná o kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Zákon o pobytu cizinců upravuje v § 123b odst. 1 tři formy zvláštních opatření za účelem vycestování cizince z území:

a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,
b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen ‚finanční záruka') cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen ‚složitel'), nebo
c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené.

[16] V § 123c zákona o pobytu cizinců jsou upřesněny podmínky finanční záruky.

[17] Podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je policie *oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění.*

[18] Před zajištěním cizince za účelem jeho správního vyhoštění je správní orgán povinen zvážit využití mírnějšího opatření, konkrétně zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Vedle toho, že správní orgán musí výše uvedenou úvahu učinit, musí ji také v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudky ze dne 21. 3. 2012, č. j. 1 As 11/2012 - 74; ze dne 18. 10. 2012, č. j. 7 As 107/2012 - 40; a stěžovatelem uváděný rozsudek ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 - 51) promítnout do odůvodnění svého rozhodnutí.

[19] Žalovaný se zabýval možností uložení zvláštního opatření na str. 4 a 5 napadeného rozhodnutí, kde u jednotlivých forem zvláštních opatření zevrubně vyhodnotil důvody, pro které dané zvláštní opatření nelze v případě stěžovatele uložit.

[20] Možnost uložení zvláštního opatření dle § 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců žalovaný vyloučil mj. proto, že stěžovatel neuvedl přesnou adresu pobytu, kde by se mohl zdržovat, místo bydliště v minulosti opakovaně měnil, neuvedl žádné důvody, které by ho k aktuálnímu bydlišti vázaly, jednalo se o podnájem a na předcházející adrese si nepřebíral poštu. Možnost poskytnutí finanční záruky ve smyslu § 123b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců žalovaný vyloučil proto, že stěžovatel dle svého tvrzení nedisponuje dostatečnými finančními prostředky, finanční záruku nenabídl a neuvedl ani žádnou jinou osobu, která by finanční záruku složila. Uložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců dle žalovaného vylučovala skutečnost, že stěžovatel dobrovolně nerespektoval povinnost uloženou mu rozhodnutím o správním vyhoštění, ačkoliv si jí musel být vědom, neodcestoval, přestože byl na tuto povinnost upozorněn, nedostavil se i přes upozornění pro výjezdní vízum, tj. vzbudil pochybnost, zda by se podvolil povinnosti uložené tímto zvláštním opatřením.

[21] Na základě výše uvedené úvahy pak žalovaný na str. 5 dospěl k názoru, že „*uložení zvláštních opatření by bylo neúčelné. Cizinec sám v protokolu sepsaném dne 25. 12. 2017 uvedl: ‚Já chci požádat o měsíc na to, abych mohl vycestovat domů, jinak požádám o azyl. Jinak nemám v plánu vycestovat zpět do Uzbekistánu. Nechci tam jet a chci zůstat zde v ČR.' Toto*

pokračování

tvrzení potvrzuje rozhodnutí správního orgánu o zajištění cizince. Cizinec by dle tvrzení neodcestoval a zůstával by na území České republiky a dále se vyhýbal správnímu vyhoštění. Uložení zvláštních opatření by bylo tedy prokazatelně neúčelné.“

[22] Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem konstatuje, že se žalovaný dostatečně a srozumitelně vypořádal s nutností zajištění stěžovatele, když zevrubně rozebral konkrétní důvody na straně stěžovatele, pro které nebylo možné uvažovat o nahrazení zajištění mírnějšími prostředky. Žalovaný zcela správně přihlédl k tomu, že stěžovatel pobýval na území České republiky neoprávněně, neuvedl žádnou vazbu k aktuálnímu bydlišti, nerespektoval rozhodnutí správního orgánu ve věci správního vyhoštění, nepřebíral si vědomě (dle svého vyjádření v protokolu o podání vysvětlení ze dne 25. 12. 2017) poštu, pročež mu musel být pro účely doručování ustanoven opatrovník, nedisponoval dostatečnými prostředky pro složení finanční záruky a vyjádřil úmysl nevycestovat zpět do Uzbekistánu.

[23] Lze tedy plně souhlasit s tím, že by uložení zvláštních opatření za účelem vyhoštění bylo v posuzovaném případě s ohledem na dosavadní chování stěžovatele neúčelné. Podle Nejvyššího správního soudu je z odůvodnění rozhodnutí zřejmé, že žalovaný posoudil případ stěžovatele dle individuálních skutečností pro případ rozhodných. Postup žalovaného tak koresponduje usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, na které poukázal městský soud a dle kterého je i v případech zajištění z důvodu podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců nutno zvážit osobní, majetkové, a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, dosavadní chování cizince a jeho respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou či jinými státy Evropské unie.

[24] Městskému soudu nelze vytýkat ani závěry stran argumentu stěžovatele, že v jeho případě se jednalo pouze o nedbalostní jednání. Z obsahu správního spisu vyplývá, že si stěžovatel byl vědom toho, že bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, že došlo k zániku platnosti víza za účelem strpění pobytu na území a že mu vznikla povinnost opustit území České republiky. Navíc si nepřebírá poštu, jak vyplývá z jeho vyjádření, že se do poštovní schránky nedívá (viz protokol o podání vysvětlení ze dne 25. 12. 2017) a nenahlásil změnu svého bydliště.

[25] Stěžovatel dále poukazoval na nutnost eurokonformního výkladu § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců ve smyslu čl. 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návratová směrnice“). Zákon o pobytu cizinců navazuje na evropské předpisy o pobytu cizinců na území Evropské unie. Namítaný článek 15 návratové směrnice je obsahově včleněn do § 124 až § 129 zákona o pobytu cizinců, přičemž § 124 odst. 1 zákona stanoví, že policie je oprávněna zajistit cizince v případě, že nepostačuje uložení zvláštního opatření (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 - 51, nebo rozsudek ze dne 16. 11. 2011, č. j. 5 As 59/2011 - 64). Jak přitom bylo uvedeno výše, žalovaný správně v souladu s požadavky ustálené judikatury individuálně posoudil případ stěžovatele, přičemž v odůvodnění napadeného rozhodnutí řádně zdůvodnil, proč v jeho případě nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování.

[26] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[27] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[28] Stěžovateli byl městským soudem ustanoven advokát podle § 35 odst. 9 s. ř. s., který podle poslední věty tohoto ustanovení zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 9 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci za řízení o kasační stížnosti odměnu za dva úkony právní služby po 3 100 Kč, a to za sepsání kasační stížnosti a poradu s klientem přesahující jednu hodinu [§ 11 odst. 1 písm. c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. K odměně náleží náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky). Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená podle citovaného zákona, činí 1 428 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. dubna 2018

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu